OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2003 Rhif 1966 (Cy.211)

ANIFEILIAID, CYMRU

IECHYD ANIFEILIAID

Gorchymyn Rheoli Clefydau (Cymru) 2003

Wedi'i wneud	- -	*29 Gorffennaf 2003*
Yn dod i rym	- -	*1 Awst 2003*

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru a'r Ysgrifennydd Gwladol, a hwythau'n gweithredu ar y cyd drwy arfer y pwerau a roddwyd iddynt gan adrannau 1, 7, 8(1) ac 83 o Ddeddf Iechyd Anifeiliaid 1981(**1**) yn gwneud y Gorchymyn canlynol:

RHAN 1

Cyflwyniad

Teitl, cymhwyso a chychwyn

1. Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Rheoli Clefydau (Cymru) 2003; mae'n gymwys ynghylch Cymru, a daw i rym ar 1 Awst 2003.

Dehongli

2. Yn y Gorchymyn hwn—

ystyr "anifeiliaid" ("*animals*") yw gwartheg (ac eithrio buail ac iacod), ceirw, geifr, moch a defaid;

ystyr "canolfan gasglu" ("*collecting centre*") yw safle sy'n cael ei ddefnyddio ar gyfer derbyn, yn y tymor byr, anifeiliaid y bwriedir eu symud i rywle arall (ond nid yw'n cynnwys marchnad

(**1**) 1981 p. 22. Trosglwyddwyd swyddogaethau a roddwyd o dan Ddeddf 1981 i "the Ministers" (fel y'u diffinnir yn adran 86 o'r Ddeddf honno) i'r graddau yr oeddent yn arferadwy gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru mewn perthynas â Chymru, i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672). Trosglwyddwyd swyddogaethau ar y cyd "the Ministers" a oedd yn arferadwy gan Ysgrifennydd Gwladol yr Alban mewn perthynas â Chymru i'r Gweinidog Amaethyddiaeth, Pysgodfeydd a Bwyd gan Orchymyn Trosglwyddo Swyddogaethau (Amaethyddiaeth a Bwyd) 1999, O.S. 1999/3141. Cafodd pob un o swyddogaethau'r Gweinidog Amaethyddiaeth, Pysgodfeydd a Bwyd eu trosglwyddo ymhellach wedyn i'r Ysgrifennydd Gwladol gan Orchymyn y Weinyddiaeth Amaethyddiaeth Pysgodfeydd a Bwyd (Diddymu) 2002 (O.S. 2002/794).

na rhywle arall sy'n cael ei ddefnyddio ar gyfer gwerthiant neu fasnach anifeiliaid oni fwriedir i'r holl anifeiliaid sydd yno gael eu cigydda yn syth);

ystyr "ceidwad" ("*keeper*") yw unrhyw berson sydd â gofal a rheolaeth dros anifeiliaid, hyd yn oed dros dro ac, at ddibenion erthygl 13(2)(a), mae'n cynnwys unrhyw berson sy'n cludo'r anifeiliaid;

ystyr "cyfnod segur" ("*standstill period*") yw cyfnod pan na chaniateir i anifeiliaid gael eu symud oddi ar safle oherwydd darpariaethau erthyglau 4 neu 5;

ystyr "y Cynulliad Cenedlaethol" ("*the National Assembly*") yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru;

mae i "grŵp meddiannaeth unigol" ("*sole occupancy group*") yr ystyr a briodolir iddo gan erthygl 11;

mae i "lladd-dy" yr ystyr a roddir i "*slaughterhouse*" yn Rheoliadau Cig Ffres (Hylendid ac Archwilio) 1995(**2**);

ystyr "milfeddyg" ("*veterinary surgeon*") yw cymrawd neu aelod o Goleg Brenhinol y Milfeddygon;

mae "safle" ("*premises*") yn cynnwys tir ag adeiladau neu dir hebddynt;

mae "tir" ("*land*") yn cynnwys tir comin neu dir heb ei amgáu;

ac

yn achos geifr, mae "triniaeth filfeddygol" ("*veterinary treatment*") yn cynnwys casglu semen.

Eithriadau

3. Nid yw'r Gorchymyn hwn yn gymwys i symud—

(a) sydd wedi'i drwyddedu o dan Orchymyn Clwy'r Traed a'r Genau 1983(**3**); neu

(b) i unrhyw sw a drwyddedwyd o dan Ddeddf Trwyddedu Swau 1981 neu oddi yno(**4**).

RHAN 2

Cyfyngiadau ar symud

Cyfyngiadau ar symud gwartheg, defaid a geifr

4. Ni chaiff neb symud unrhyw ddefaid, geifr neu wartheg oddi ar unrhyw safle os oes unrhyw ddefaid, geifr, gwartheg neu foch wedi'u symud i'r safle hwnnw yn ystod y chwe diwrnod blaenorol.

Cyfyngiadau ar symud moch

5. Ni chaiff neb symud mochyn oddi ar unrhyw safle os—

(a) y mae unrhyw fochyn wedi'i symud i'r safle hwnnw yn ystod yr 20 diwrnod blaenorol; neu

(b) y mae unrhyw wartheg, geifr neu ddefaid wedi'u symud i'r safle hwnnw yn ystod y chwe diwrnod blaenorol.

(**2**) O.S. 1995/539 fel y'i diwygiwyd ddiwethaf yngylch Cymru gan O.S. 2002/129 (Cy.17).
(**3**) O.S. 1983/1950 fel y'i diwygiwyd ddiwethaf ynghylch Cymru gan O.S. 2001/4009 (Cy. 335).
(**4**) 1981 p. 37.

Symudiadau a ganiateir yn ystod cyfnod segur

6. Er gwaethaf erthyglau 4 a 5, caniateir i anifeiliaid gael eu symud oddi ar safle yn ystod y cyfnod segur—

(a) os yw'r symudiad yn un a bennir yn Atodlen 1; neu

(b) os dyroddwyd trwydded sy'n datgymhwyso'r cyfnod segur gan arolygydd milfeddygol.

Symudiadau nad ydynt yn sbarduno cyfnod segur

7. Nid yw'r cyfnod segur yn cael ei sbarduno drwy symud anifail i safle os yw'r symudiad yn un a bennir yn Atodlen 2.

Cyfleusterau ynysu

8.—(1) Pan fydd anifeiliaid yn cael eu cadw mewn cyfleuster ynysu o dan unrhyw un o ddarpariaethau'r Gorchymyn hwn, a bod anifeiliaid eraill yn cael eu symud i mewn cyn iddynt gael eu rhyddhau o'r cyfleuster ynysu, ni chaniateir i unrhyw anifail gael ei symud o'r cyfleuster ynysu cyn y dyddiad rhyddhau diwethaf i'r anifeiliaid diwethaf gael eu symud i mewn i'r cyfleuster ynysu.

(2) Ni chaniateir i foch rannu cyfleuster ynysu ag anifeiliaid o unrhyw rywogaeth arall.

Marcio defaid a geifr sy'n teithio i sioeau neu arddangosfeydd

9. Ni chaiff neb symud defaid neu eifr i sioe neu arddangosfa oni bai bod yr anifeiliaid wedi'u marcio â Rhif adnabod unigol yn unol ag erthygl 6 o Orchymyn Adnabod a Symud Defaid a Geifr (Mesurau Dros Dro) (Cymru) (Rhif 2) 2002(**5**).

Cyfyngiadau ar symud anifeiliaid i ladd-dai ac oddi yno

10. Ni chaiff neb—

(a) symud unrhyw anifail i ladd-dy ac eithrio at ddibenion ei gigydda o fewn 48 awr iddo gyrraedd yno; na

(b) derbyn unrhyw anifail o ladd-dy oni wneir hynny, yn achos unrhyw anifail ac eithrio mochyn, o dan awdurdod trwydded a ddyroddwyd gan arolygydd milfeddygol.

Grwpiau meddiannaeth unigol

11. Caiff y Cynulliad Cenedlaethol a'r Ysgrifennydd Gwladol awdurdodi setiau o safleoedd i fod yn grwpiau meddiannaeth unigol os yw ef neu hi wedi'i fodloni bod y safleoedd yn gysylltiedig â'i gilydd o ran eu rheolaeth.

RHAN 3

Trwyddedau

Y gofyniad am drwydded i symud anifeiliaid

12.—(1) Ni chaiff neb symud anifail o unrhyw safle oni bai bod y symudiad yn cael ei wneud o dan awdurdod trwydded a ddyroddwyd gan y Cynulliad Cenedlaethol, yr Ysgrifennydd Gwladol neu arolygydd.

(**5**) O.S. 2002/2302 (Cy.227), a ddiwygiwyd gan O.S. 2003/167 (Cy.27), O.S. 2003/946 (Cy.127) a'r Gorchymyn hwn.

(2) Ni fydd paragraff (1) yn gymwys i unrhyw symudiad a awdurdodwyd drwy drwydded o dan erthygl 10 o Orchymyn Moch (Cofnodion, Adnabod a Symud) (Mesurau Dros Dro) (Cymru) (Rhif 2) 2002(**6**) (trwyddedau'n ymwneud â moch anwes).

Hysbysiadau sy'n gwahardd symud o dan drwydded gyffredinol

13.—(1) Pan fo trwydded gyffredinol wedi'i dyroddi o dan erthygl 12, caiff y Cynulliad Cenedlaethol neu'r Ysgrifennydd Gwladol ddyroddi hysbysiad yn gwahardd—

(a) symud o dan awdurdod y drwydded honno unrhyw anifail o unrhyw safle a bennir yn yr hysbysiad; neu

(b) unrhyw berson a bennir yn yr hysbysiad rhag symud anifeiliaid o dan awdurdod y drwydded honno naill ai'n gyffredinol neu i unrhyw safle a bennir yn yr hysbysiad neu oddi yno.

(2) Ni chaiff hysbysiad ei ddyroddi o dan baragraff (13) ond ar gyngor arolygydd, y mae'n rhaid iddo fod o'r farn —

(a) nad yw'r person a bennir yn yr hysbysiad yn cydymffurfio neu nad yw wedi cydymffurfio â darpariaethau'r Gorchymyn hwn mewn perthynas ag anifeiliaid a symudwyd i'r safle o dan sylw neu oddi arno, neu mewn perthynas â symud unrhyw anifeiliaid eraill, os y person y mae'r hysbysiad i'w gyflwyno iddo yw ceidwad yr anifeiliaid hynny neu os bu'n geidwad yr anifeiliaid hynny ar unrhyw adeg, a

(b) bod angen cyflwyno hysbysiad i atal y posibilrwydd y bydd clefydau yn lledaenu.

(3) Mae hysbysiad a ddyroddwyd o dan baragraff (1)(a) i gael ei gyflwyno i feddianwyr pob un o'r safleoedd a bennir yn yr hysbysiad ac mewn unrhyw ffordd arall y gwêl y Cynulliad Cenedlaethol neu'r Ysgrifennydd Gwladol yn dda i ddwyn yr hysbysiad i sylw'r personau y mae'r hysbysiad yn effeithio arnynt.

(4) Mae hysbysiad a ddyroddwyd o dan baragraff (1)(b) i gael ei gyflwyno i'r person sy'n cael ei wahardd gan yr hysbysiad rhag symud anifeiliaid ac i feddiannydd unrhyw safle a enwir yn benodol yn yr hysbysiad.

(5) Rhaid i hysbysiad fod yn ysgrifenedig, a chaiff fod yn ddarostyngedig i amodau a chaiff ei ddiwygio, ei atal dros dro, neu ei ddirymu ar unrhyw adeg gan hysbysiad arall gan y Cynulliad Cenedlaethol neu'r Ysgrifennydd Gwladol.

Trwyddedau penodol

14.—(1) O ran anifail a symudir o dan drwydded benodol—

(a) rhaid iddo gael ei symud ar hyd y llwybr mwyaf uniongyrchol sydd ar gael i'r gyrchfan a bennir yn y drwydded, a

(b) rhaid i'r drwydded fynd gydag ef ar hyd y daith.

(2) Rhaid i'r person sy'n gyfrifol am unrhyw anifail a symudir o dan drwydded benodol, os myn cwnstabl neu arolygydd neu unrhyw un arall o swyddogion y Cynulliad Cenedlaethol, yr Ysgrifennydd Gwladol neu awdurdod lleol —

(a) dangos y drwydded;

(b) caniatáu i gopi ohoni neu o ddyfyniad ohoni gael ei gymryd; ac

(c) os gofynnir hynny iddo, roi ei enw a'i gyfeiriad.

(**6**) O.S. 2002/2303, fel y'i diwygiwyd gan O.S. 2003/170 (Cy.30).

(3) Rhaid i bob anifail sy'n cael ei symud o dan awdurdod trwydded o dan y Gorchymyn hwn gael ei gadw ar wahân i unrhyw anifail nad yw'n cael ei symud o dan awdurdod y drwydded honno, a hynny ar hyd y daith.

(4) Pan fydd anifeiliaid yn cael eu symud o dan drwydded benodol, yna, onid yw'r drwydded yn darparu fel arall, rhaid i feddiannydd y safle y symudir hwy iddo—

(a) sicrhau y rhoddir y drwydded iddo ef neu i'w gynrychiolydd cyn caniatáu i'r anifeiliaid gael eu dadlwytho; a

(b) cadw'r drwydded am chwe mis ac yn ystod y cyfnod hwnnw ei dangos i arolygydd os gofynnir am ei gweld.

Trwyddedau cyffredinol

15. Pan fydd anifeiliaid yn cael eu symud o dan drwydded gyffredinol sy'n ei gwneud yn ofynnol bod gan y person sy'n symud yr anifeiliaid ddogfen symud, rhaid i feddiannydd y safle y symudir hwy iddo—

(a) sicrhau y rhoddir iddo ef neu i'w gynrychiolydd y copi uchaf o'r ddogfen symud cyn caniatáu dadlwytho'r anifeiliaid;

(b) llenwi'r copi uchaf i ddangos ei fod ef wedi cael yr anifeiliaid, llofnodi'r copi, a'i anfon i'r awdurdod lleol yn ddi-oed; ac

(c) ar ôl ei llenwi cadw copi o'r ddogfen am chwe mis ac yn ystod y cyfnod hwnnw ei ddangos i arolygydd os gofynnir am ei weld.

Copïau o drwyddedau

16. Pan fydd arolygydd awdurdod lleol yn dyroddi trwydded o dan erthygl 12(1), rhaid iddo gadw copi o'r drwydded am chwe mis.

Cydymffurfio â thrwyddedau, etc

17. Os bydd unrhyw berson yn methu â chydymffurfio â thrwydded, caniatâd, awdurdodiad neu hysbysiad a ddyroddir o dan y Gorchymyn hwn, caiff un o swyddogion y Cynulliad Cenedlaethol neu'r Ysgrifennydd Gwladol, neu arolygydd, drefnu y cydymffurfir ag ef a hynny ar draul y person sy'n methu â chydymffurfio.

Trwyddedau a ddyroddir yn yr Alban neu yn Lloegr

18. Bydd trwydded a ddyroddir gan yr awdurdod cymwys yn yr Alban neu yn Lloegr at ddibenion symud anifeiliaid yn weithredol yng Nghymru fel pe buasai wedi'i dyroddi o dan y Gorchymyn hwn.

RHAN 4

Materion amrywiol a gorfodi

Trwyddedau, caniatadau ac awdurdodiadau

19.—(1) Rhaid i unrhyw drwydded, caniatâd, neu awdurdodiad o dan y Gorchymyn hwn fod yn ysgrifenedig, caiff fod yn gyffredinol neu'n benodol, yn ddarostyngedig i amodau, a chaniateir ei amrywio, ei atal neu ei ddirymu drwy hysbysiad ysgrifenedig unrhyw bryd—